

Knautiae (Tricherae) aliquot novae.

Auctore

Dre G. de Beck.

Knautia (Trichera) illyrica n. sp.

Perennis. Caulis simplex monocephalus, saepius ramosus et tricephalus, rarissime pluricephalus, infra retrorsum pilosus, supra imprimis in pedunculis etiam puberulus, foliorum paribus 1—2 praeditus.

Folia basalia plurimum rosulantia, copiose hispida, plurimum lyrata (rarius pro parte integra vel late lanceolata); rhachi alata; foliolo ultimo maximo, omnibus multo majore, rhombeo, acuminato, saepe crenato-serrato; lobis lateralibus utrinque 2—4, ad apicem folii accrescentibus, obovato-oblongis, saepe obtusis rarius acutis, integris, paulum serratis vel lobulatis.

Folia pedunculos longissimos fulcrantia minima, pinnatisecta et lobis anguste linearibus praedita, vel integra linearia.

Folia innovationum lanceolata, grosse serrata vel lyrata.

Capitula 2—4 mm. lata. Bractee ovato-lanceolatae, acuminatae puberulo-tomentosae et in margine ciliatae, flores non superantes.

Corollae lilacinae vel purpurascens, puberulae, marginales saepe radiantes, laciniis rotundatis.

Fructus molliter pilosi 5—6 mm. longi. Calycis extus pilosi radii inaequilongi.

Syn. *Knautia collina* Wettst. in Kern., Schedae ad fl. exs. austro-hung., nr. 2274, VI, pag. 99 non Gren. Godr.

Formas duas observavi:

1. *K. (Trichera) illyrica typica.*

Caulis 1—3 cephalus, 25—70 cm. altus.

Folia distincte aggregata, rosulantia (4—8).

Pedunculi et bractee eglandulosa.

Litorale austriacum: In locis saxosis calcareis circa Tergestum prope Rojano, Longera, Basovicca etc. (Beck); prope St. Peter (Halácsy et Wettstein!), Prato grande (Witting!) et in sylva Kaiserwald prope Polam (Pichler!), Veglia (Noë!).

Croatia: Lika (Vukotinovic!) m. Junio, Julio.

2. *K. (Trichera) montenegrina.*

Caulis 3-pluricephalus, saepe altior.

Folia saepe remota, basalia 2—4.

Pedunculi et bractee (saepe copiose) glanduloso-pilosa.

Litorale austriacum: Pola (Beck), Veglia (Noë!). Montenegro: Orahovo; in pascuis Livady sub monte Hum Orahovski (Szyszyłowicz!).

K. illyricae forma typica bene differt a *K. arvensis* formis variis foliis rosulantibus, superioribus perminimis, eorumque forma, imprimis lobo apicali maximo rhombeo acuminato crenato-serrato.

Forma secunda affinis est *K. Timeroyi* Jord., Cat. du jard. bot. Dijon (1848), pag. 25; Gren. Godr., Fl. franc., II, pag. 73, sed *K. Timeroyi* bene distinguitur folii

innovationum et inferioribus elongato-lanceolatis, in petiolum longum attenuatis vix crenato-serratis (non grosse serratis vel lyratis), lobis foliorum multo angustioribus, lateralibus elongatis, acuminatis.

K. collina Gr. Godr., Fl. franc., II, pag. 75 = *Scabiosa collina* Req. in Guer., Vaucl., ed. II, pag. 248, sec. DC., Fl. franc., V, pag. 488 nostra planta errore confusa est. Diagnosis De Candolleana omni ex parte imperfecta insignia peculiaria *K. illyricae* aliena complectitur, veluti »feuilles radicales un peu poilues«, »tige florale courte«. At planta a d. Grenier et Godron l. c. descripta cui autores florae Gallicae celeberrimi attribuerunt: »limbe du calyce très distinctement pedicellé, muni de poiles rares, feuilles courtement pubescentes, presque tomenteuses, radicales très obtuses, les autres obtus« plene altera est quam *K. illyrica*.

Knautia (Trichera) dalmatica n. sp.

Perennis. Caulis monocephalus, 10—30 cm. altus, paribus foliorum 1—2 praeditus, infra retrorsum ciliatus, supra subtomentosus, dense glanduloso-pilosus et parce rarius copiosius ciliatus.

Folia ambitu oblongo-lanceolata, pinnatisecta, parce ciliata vel glabra, rhachi anguste alata; lobis lateralibus utrinque 10—12, distantibus, apicali aequalibus; omnibus anguste linearibus 0.5—2 mm. latis; obtusiusculis vel acutis, integris vel lobis linearibus paucis praeditis; lobis foliorum superiorum angustissimis, glabris vel puberulis.

Capitula 2—3 cm. lata. Bractee ovato-lanceolatae, acuminatae, utrinque griseo-tomentosae et in margine ciliatae, flores non superantes. Corollae purpurascens ciliatae lobi rotundatae. Fructus hirsuti; calycis multiradiati facies externa longe sericea.

Formas duas in Herbario Vindobonensi observavi.

1. *K. (Trichera) Petteri*.

Pedunculi copiose glandulosopilosi. Folia imprimis in rhachi ciliata; eorum lobi angustissimi.

Dalmatia: In monte Ossernja (cacumine quodam montis Mossor) prope Spalato leg. Petter, Fl. Dalm. exsicc., nr. 332, sub *Scabiosa collina* Req.

2. *K. (Trichera) Clementii*.

Pedunculi eglandulosi, minus tomentosi. Folia exclusa basi glaberrima; eorum lobi latiores, 2 mm. lati.

Dalmatia: In monte Dinara leg. Clementi.

Ab omnibus huius generis speciebus foliorum segmentis angustissimis subglaberrimis bene distinguitur.

Knautia (Trichera) sylvatica Coult.

Var. *K. (Trichera) carniolica*.

Foliis et caulibus subglabris, bracteis et pedunculis pubescentibus et dense breviterque glandulosis sed non ciliatis egregia.

Cetera ut in *K. drymeia* Heuff.

Carniolia: prope Sagor (Herb. Reichenbach!) Herb. Vindob.

Var. *K. (Trichera) tergestina*.

Tota molliter pilosa. Folia caulina media sessilia, late ovata vel subrotunda, apiculata, inaequaliter saepe grosse serrata. Pedunculi et bractee pubescentia, ciliata et copiose glandulosa.

Litorale austriacum: In sylvis agri *Tergestini* prope Rojano, Boschetto etc. m. Majo, Junio (Beck).

Knautia (Trichera) lancifolia Heuff.

Var. *K. (Trichera) sarajevensis* G. Beck.

Perennis. Caulis simplex monocephalus vel saepius ramosus 3-pluricephalus, glaber, supra imprimis in pedunculis puberulus et sub capitulis modo parce ciliatus, foliorum paribus 3—5 distantibus obsitus.

Folia infima elliptica, basim versus attenuata, superiora late lanceolata utrinque longe attenuata, inferiora subpetiolata, superiora basi angustata vel lata sessilia, summa lanceolata; omnia glaberrima vel in basi ultima in margine ciliata, integra v. subserrata.

Folia innovationum late lanceolata, in petiolum longissimum longe attenuata, rotundato-acuminata glabra v. in margine tantum pilosa, juniora autem dense hispida.

Capitula magna 3—4 mm. lata. Bractee ovato-oblongae acuminatae, flores longitudine subaequantes, glabrae rarius minutissime puberulae, in margine ciliatae. Corollae lilacinae, marginales saepissime radiantes, puberulae, laciniis rotundatis. Fructus pantentim pilosi, c. 6 cm. longi. Calyx dimidio brevior, extus pilosus.

Bosnia: in monte Trebović prope Sarajevo c. 1200 m. sub mare (Beck, Plant. Bosniae et Herceg., nr. 227), in monte Romanja Pl. (prius [1885] sub *K. dipsacifolia*); m. Julio (l. Beck). **Hercegovina:** In sylvis subalpinis montis Muharnica et Plasa Plana m. Augusto (l. Fiala!).

Haec varietas egregia *K. lancifoliae* Heuff. (*K. sylvatica* β . *lancifolia* Heuff. in Abh. zool.-bot. Ges. (1858), pag. 127 vidi spec. orig.), caule glaberrimo, foliis caulinis glaberrimis, integerrimis vel vix serrulatis, foliis angustioribus facile in conspectum cadit.

Knautia (Trichera) lancifolia var. *transsylvanica* Schur (Enum. plant. Transsylv., pag. 296 pro specie) minus differre videtur foliis in margine setis bulbillo insidentibus et inaequalibus praeditis (vel glabris), mediis basim versus brevius attenuatis, summis autem basi cordatis. Tantum pro! Folia innovationum, quorum cognitio ad distinguendas Knautias permagni momenti est, non descripta sunt, ut varietatem meam fide cum eadem conjungere potuerim.

Knautia bosniaca (*Trichera bosniaca* Conrath in Oest. bot. Zeitschr., 1887, pag. 383), foliis omnibus glabris, mediis inaequaliter distanter grosse serratis, bracteis glabris differt.

Knautia (Trichera) dumetorum Heuffel in Flora (1856), pag. 51.

Var. *K. (Trichera) Breindlii* G. Beck.

Pedunculi copiose glanduloso-pilosae. Bractee anguste lanceolatae. Folia integra. Habitu *K. longifoliae* congruens, sed caule etiam basi retrorsum piloso, foliis pilosis, inferioribus et iis innovationum in petiolum longissimum attenuatis, omnibus (exceptis summis) plus minus saepe subgrosse serratis excellens.

Italia: prope Peschiera leg. Breindl! (sub *Sc. Fleischmanni*) Herb. Vindob.

Knautiae rigidiusculae Koch aequi modo quam *K. longifoliae* L. affinis, sed indumento, foliis mollioribus conspicue serratis, inferioribus longissime petiolatis discerni possit.

Knautia (Trichera) intercedens G. Beck (*dipsacifolia* $\times$ *sylvatica*) = *Knautia lancifolia* G. Beck, Flora Nied.-Oest., pag. 1148 non Heuffel, bene differt ab omnibus

formis *Knautiae lancifoliae* Heuff. caule toto retrorsum hispido; *K. lancifolia* Heuff. in Austria inferiore non repertur.

Knautia (Trichera) *rigidiuscula* Koch.

Syn. Fl. Germ., pag. 344 pro var. *K. arvensis*.

Var. *K. (Trichera) travnicensis* G. Beck.

Innovationum folia lanceolata, integra, vix crenato-serrulata. Folia caulina omnia plus minus lyrato pinnato-partita (vel summum infima minora oblongo-spathulata, integra), lobo terminali, rhombeo saepe majore, lanceolato vel elliptico acuminato, integro vel subserrato, lobis lateralibus utrinque 3—5, lanceolato-linearibus, plurimum acuminatis (rarius rotundatis) et rhachi late-alata praedita, inferiora 4—7 cm. lata. Folia caulina angustius pinnati-secta. Folia omnia primum plus minus neque dense setosae, serius glabrescentia, supra glabra rarius glaberrima, subcoriacea.

Bosnia: In declivibus subalpinis calcareis montis Vlasić prope Travnik (Beck, Engler) m. Julio, Augusto.

A *K. Fleischmanni* β . *heterophylla* Reichenb., Exs. Fl. Germ., nr. 2024! Icon. Fl. Germ., XII, f. 1360, optime differt foliis plerumque omnibus (rarius infimis exceptis) lyrato pinnati-partitis, duplo latioribus.

Ad hanc plantam probabiliter *Trichera lyrophylla* Freyn in Abh. zool.-bot. Ges. (1888), pag. 612 eodem loco collecta pertinet. C. d. Freyn ibidem *Knautiam (Tricheram) lyrophyllam bosniacam* »quasi *Tricheram Fleischmanni* quandam hirsutam« appellavit, quod difficile sit probatu.

Addo *K. (Tricheram) macedonicam* a cl. d. P. Brandis in monte Vlasić Bosniae centralis collectam et in Schultz, Herb. norm., ser. 2, nr. 2838 editam, omnino cum *K. baldensi* A. Kern. in Exsicc. vel *K. macedonica* Boiss. et Orph. in Orph., Exsicc., anni 1862 et Flor. Orient., III, pag. 129 congruere.

Knautia (Trichera) macedonica var. *lyrophylla* Panč., Verz. d. in Serb. wildwachs. Pflanzen, pag. 73 = *Scabiosa macedonica* var. *lyrophylla* Vis. et Panč., Plant. Serb. rar. dec., III, pag. 11, t. XIX, fig. I, habitu modo ex icone vix ex plantis autoris a me visis nostrae plantae similis, optime ab omnibus *Knautiae rigidiusculae* formis foliis utrinque dense breviterque setulosis, corollis atropurpureis, bracteis capitulo dimidio brevioribus et habitu *Knautiae silvaticae* distinguitur.

Var. *K. (Trichera) veneta* G. Beck.

Folia elliptico-lanceolata, 20—35 mm. lata, crenato-serrata vel serrata, breviter acuminata, ad basim caulis conferta.

Syn. *K. rigidiuscula* Koch in Kern., Fl. exs. Austro-hung., nr. 2273, I et II, p. p.

Venetia: in valle Val di Zellini prope Cimolais leg. Huter m. Julio 1882! (et sub *K. Fleischmanni* edidit). Carinthia: prope Leopoldskirchen leg. Jabornegg m. Junio 1888 (et sub eodem nomine in Baenitz, Herb. europ. edidit). Carniolia: prope Idriam (Dolliner!). Omnia in Herb. Vindobonensi.

A *Knautia (Trichera) Fleischmanni* typica cfr. Reichenb., Ic. Fl. Germ., XII, f. 1361 bene differt foliis duplo latioribus, brevioribus, crenato serratis, ab *Knautia silvatica* β . *Ressmanni* Pach. Jabornegg, Fl. Kärnth., II. Abth. (1884), pag. 63, foliis conspicue saepe grosse crenatoserratis distinguenda sit.